# Podobenství o hostině

Původ materiálu
Elen Plzáková
Pořadí v lekci
26

## Téma

Pozvání k naději.

Čekáme, že Kristus přijde znovu.

## Cíle

Všechny tři části úlohy směřují k tomu, že přijmout pozvání stojí za to a je na co se těšit.

- Děti zažijí něco, co je dobré a krásné, jako Boží pozvání. Zároveň si v náznaku zkusí, že připravit hostinu — naději pro nás — stojí práci.
- Děti prožijí příběh podobenství, roli odmítnutí i roli přijetí pozvání na hostinu — naději.
- Děti promyslí důvody odmítnutí a přijetí pozvání na hostinu. Na absurditě některých výhrad vůči hostiteli si uvědomí stejnou nesmyslnost výhrad lidí vůči Bohu.

---

## Pro učitele

### Biblický text

L 14,16–24 (par. Mt 22,1–10)

### Poznámky k textu

- Role hostitele připadá Bohu.
- Pozvaných bylo už v první fázi mnoho, tři jsou tam jako příklad, protože hodovní síň je velmi velká.
- Pozvání přišlo předem, sluha jde pouze upozornit, že už se začíná a dělá to velmi uctivě. Stejnými slovy bývají lidé v kostele zváni k večeři Páně. Vzhledem k tomu, že o pozvání věděli předem a jejich záležitosti nejsou dílem okamžiku, mohli se omluvit také předem.
- První dává přednost radosti z majetku a své schopnosti obchodovat, případně zvelebovat svůj statek.

- Druhý má podobnou omluvu, v obou případech mohla jejich záležitost počkat. Voly už má a stojí v chlévě, do zítřka se nezkazí.
- Třetí dává přednost rodinným vztahům, i když není jasné, proč nepřijde i se ženou.
- Všechny tři omluvy napovídají souvislost s Dt 20,5–7 a Dt 24,5, kde jde o případy těch, kdo nemusí nastoupit do armády v případě války.
- Sluha řeší s hostitelem celou záležitost a překvapující je, že je jenom jeden, i když zvaných je mnoho. I proto je platný výklad J. Mrázka — je to Ježíš.
- Hněv hostitele je pochopitelný, snaha o to, aby uspořádal akci pro radost svých přátel, byla velká, škoda znehodnoceného jídla hrozí také velká, největší problém je, že nepřišel vůbec nikdo.
- Problematické je slovo „přinuť “, stalo se v dějinách církve omluvou pro násilí ve věcech víry.
- Kdo jsou dvě skupiny pozvaných, v tom se přidržme také výkladu J. Mrázka — první jsou spravedliví, druzí hříšníci.

**Poznámky k tématu období**

Smysl nedělí po Epifanii (Zjevení Páně) je možno spatřovat v přípravě církve na to, aby správně porozuměla pozemskému příběhu Ježíše Nazaretského. Tomuto příběhu, jak jej podává zvěst Evangelia, rozumíme jen tehdy, jestliže ve víře přijímáme ukřižovaného a vzkříšeného Pána, jestliže jej vyznáváme, vzýváme a následujeme. (Agenda ČCE 1988, díl II., str. 65)

**Úskalí**

- Na první pohled se může zdát, že je obtížné spojit téma nedělí po Zjevení Páně, které však není až tak výrazné — viz výše, s dějem podobenství a záměrem přípravky zpracovat téma prvního a druhého příchodu Páně. Myslím, že svorník toho všeho je naděje. Podobenství mluví o pozvání do Božího království, tedy do naděje. Zjevení Páně nese naději člověku, protože znovu opakuje, že Bůh chce být člověku blízko. Naději máme v tom, že Kristus přijde a uvede všechno na tomto světě do dobrého řádu Božího království. Tato naděje mění i náš současný pohled na svět i na sebe. Vždyť se k vám přiblížilo království Boží (L 10,9).
- Pro děti nemusí být příjemné, že jako pozvané jsou jakoby identifikovány s bezdomovci. Dle reakcí se domnívám, že bezdomovec je pro ně většinou méně přitažlivá představa než třeba zloděj nebo hříšník. Myslím, že právě to také má být prožito, mělo by to znamenat — myslíme, že Bůh o nás stojí a pozve nás, ale podle podobenství to znamená, že za moc nestojíme. U malých dětí bych doporučila dávat pozor, aby se jim toto

nespojilo až příliš, mohly by to uzavřít tak, že do Božího království nechtějí, protože tam budou divní lidi. Považuji za vhodné podržet důraz na tom, že naděje, království Boží je něco krásného.

**Odkazy**

Dt 20,5–7, Dt 24,5, L 10,9, 1Kor 2,9

Mrázek, Jiří: *Lukášovská podobenství.* Jihlava: Mlýn, 2007.

Jančaříková, Kateřina: *Ekolístky: metodické listy Svatojánské koleje.* Praha; Svatý Jan pod Skalou: Svatojánská kolej — vyšší odborná škola pedagogická, 2004.

Balcar, David — Gallus, Petr — Férová, Lydie — Šorm, Zdeněk: *Dvakrát měř, jednou věř: průvodce světem víry pro náctileté: pracovní listy ke katechezi.* Praha: Českobratrská církev evangelická, 2012.

Kohák, Erazim: *Hesla mladých svišťů.* Praha: Kalich, 1999.

Linden, Nico ter: *Povídá se…: podle Marka a podle Matouše.* Benešov: Eman, 2009; s. 241.

Gruber, Jiří: *Otázky a odpovědi: evangelický katechismus pro mládež i dospělé, skupiny i jednotlivce.* Praha: Pro Synodní radu Českobratrské církve evangelické vydal Kalich, 2004; o království Božím v oddíle 21 a 22 „Otčenáš“

Nečil, David: *O hostinách a hostině.* Dostupné na http://goo.gl/mECPcL

*Bůh — můj bližní: evangelický katechismus v 25 obrazech.* Jihlava: Mlýn, 2008; s. 65–66.

**Internet, pracovní listy:**

- http://goo.gl/vsug2W — varianta, jak ztvárnit hostinu;
- http://goo.gl/brRxQu — pracovní list Z. Šorma;
- http://goo.gl/g3g5ZW — koláž;
- http://goo.gl/tCxWWO — čtyři jednoduché obrázky k vymalování (pod nadpisem *Parable of the Great Banquet*).

---

## Pro děti

### Pro předškolní děti

*Připravte si materiál na prostírání stolu (ubrus, ubrousky, příbory, talíře, misky, skleničky, brčka, svíčky, květiny a jiné přízdoby — cokoli by se hodilo na prostření slavnostní tabule). Dejte si záležet na tom, aby výsledek byl co nejparádnější. Leccos se najde ve sborových kuchyních, něco musíte přinést. Lze provést i variantu s nádobím pro panenky, ale závěrečný dojem bude větší, když to bude „doopravdy“. Mějte připravené i něco, co by děti mohly nakonec sníst — sušenky, ovoce, šťávu. Jako přidanou hodnotu můžete děti naučit, co se na stole kam dává a proč.*

Povím vám příběh o hostině, který Ježíš vyprávěl, když byl zrovna také na hostině. Pozvali ho na nějakou oslavu. Kdo z vás už byl někdy na oslavě? (Předpokládá se účast na narozeninových oslavách, někdo zažil svatbu nebo jim připomeňte vánoční stůl.)

Tak si spolu připravíme také oslavu, třeba můžeme dnes oslavit, že je neděle. Prostřeme si krásně stůl, protože na oslavě — hostině vždycky takový je.

*Důležité je, aby se děti na úpravě stolu samy podílely, učitel by je měl jen řídit. Zde hrozí jistá možnost katastrofy při spojení: „rozbitné nádobí — malé děti“, ale riskněte to. Nebo zvolte variantu s plastem, děti se nad tím jistě nijak nepohorší. Děti by to mělo stát jisté úsilí, tedy — nachystat oslavu dá práci.*

*Dílo je hotovo — nechte děti prohlédnout si výsledek a ohodnotit. V této fázi si ještě nesedají ke stolu.*

Mám z toho radost, jak se nám to povedlo. Ježíš vyprávěl příběh o člověku, který zrovna tak krásně nachystal hostinu. Těšil se na to, jak přijdou jeho přátelé. Pozval je všechny. Uklidil, navařil spoustu dobrého jídla, nachystal stůl a poslal služebníka, aby přátelům řekl: Už pojďte, všechno jsem připravil.

Měl z toho zrovna takovou radost, jako my, když jsme nachystali tak krásný stůl.

Ale víte, co se stalo? Všichni přátelé se omluvili a nepřišel vůbec nikdo. Představte si to. Takové práce nám to dalo a tak se nám to povedlo a bylo by to úplně k ničemu, protože by to nikdo nejedl. Jídlo by se muselo vyhodit a všechno to bylo zbytečné.

To se tomu člověku, který hostinu nachystal, vůbec nelíbilo. Tak poslal služebníky znovu — aby pozval každého, koho potká. Chudé. Bezdomovce. Ty, kteří vlastně toho pána ani předtím neznali. A byl to dobrý nápad, protože tihle neváhali ani chvilku a hned přišli a za chvíli bylo kolem stolu spousta lidí a měli se dobře. Ten pán se taky měl dobře, protože měl z toho všeho radost.

Tak co kdybychom teď my byli jako ti, kteří na hostinu přišli? Pojďte si sednout ke stolu a dobrou chuť!

*(Nechte chvíli děti jíst, co je nachystáno.)*

Chutná vám to? To je dobře, protože hostina je k tomu, aby se na ní měli všichni hezky. Pán Bůh pro nás chystá všechno tak, abychom se měli hezky. (Možno demonstrovat například na nějakém ovoci.) Až přijde Pán Ježíš zase na zem, tak to bude jako veliká hostina. Já teda nevím, jak vy, ale já bych na tu hostinu ráda šla. Nemyslím si, že bych měla něco lepšího na práci.

Neměli bychom mu za to poděkovat? Myslí na nás a chystá nám dobré věci, tak bude nejlepší, když mu zazpíváme tuhle písničku (*Buď tobě sláva: 18 — Písnička díků*).

**Pro mladší děti**

*Předem si připravte kartičky — pozvánky na slavnost, natiskněte nebo hezky napište jich tolik, aby každé dítě dostalo jednu. Měly by vypadat pěkně, aby vynikl kontrast, když je děti v roli pozvaných přeškrtnou nebo roztrhnou, ale vzhledem k tomu, že budou jen na jedno použití, se s tím příliš netrapte. Dále mějte něco menšího k jídlu — sušenky, ovoce, aby to symbolizovalo hostinu.*

Když Ježíš chtěl, abychom si představili, jak to s námi Pán Bůh myslí a co bude, až se Ježíš vrátí na zem, vyprávěl o hostině. Že *království Boží je jako hostina*. Takových příběhů vyprávěl hodně. Některé z nich tehdy, když právě na nějaké hostině byl, tam si to lidé představili nejlíp.

Nejdřív mi řekněte, co to je hostina a jestli byste tam chtěli být.

Takže hostina je něco, kde je to dobré a jsme tam rádi. Ježíš vyprávěl o člověku, který takovou hostinu chystal. Nemá tam jméno, aby se nám to nepletlo, budeme mu říkat třeba pan Hostitel. Pan Hostitel pozval všechny svoje známé. Poslal jim pozvánky, že to všechno připraví a dá jim vědět, až to bude hotovo, aby s tím počítali. *(Rozdejte pozvánky.)*

Pak chystal tu oslavu. Jak se to dělá?

*(Zde se počítá s dětskými zkušenostmi, co je všechno potřeba připravit, zřejmě dojde k delšímu rozhovoru.)*

Když bylo všechno hotovo, poslal svého sluhu, aby vyřídil všem pozvaným: Pojďte, vše už je připraveno. Ale představte si, že ti pozvaní, přátelé pana Hostitele se začali omlouvat a vymlouvat.

1. Ach ano, ta pozvánka… ale já jsem zrovna koupil pole a nutně musím právě dnes jít to pole zkontrolovat, vyřiď panu Hostiteli, že se omlouvám, protože mám neodkladné pracovní záležitosti.

2. Ale to je smůla na smůlu, pořídil jsem si nové voly, pět párů, to je pořád něco, však to pan Hostitel zná, člověk se nezastaví. Volové stáli spoustu peněz, musím je vyzkoušet, abych zjistil, jestli jsem dobře koupil. Na oslavy není čas, to víte, doba je těžká.

3. Aha, ta oslava je už dnes, ale mně se to prostě nehodí, nehodilo by se mi to ani příští týden, pan Hostitel jistě ví, že jsem se oženil a manželka nerada někam chodí. Musím s ní zůstat doma.

A tak to pokračovalo u všech pozvaných. Všichni říkali — mám práci, nemám čas, nehodí se to, pořád vykládali, co musí dělat a že se tedy omlouvají a nepřijdou.

Na pozvánky napsali NEMOHU nebo OMLOUVÁM SE nebo je prostě přeškrtli nebo roztrhli. Udělejte to s těmi pozvánkami jako oni. Služebníci donesli panu Hostiteli jen samé omluvy.

*(Vyberte od dětí pozvánky a dejte je na neúhlednou hromadu. Můžete je trochu pomačkat.)*

Pan Hostitel měl nachystanou oslavu a tohle (*hromádka vrácených papírů*).

Co byste udělali na jeho místě?

Pan Hostitel se rozzlobil. Myslím, že se nezlobil proto, že přijde nazmar tolik jídla a všechna ta práce s tím. Spíš ho moc mrzelo, že jeho přátelé, na které se tak těšil, se vymlouvají. Místo toho, aby přišli a prostě se u něho měli dobře, pořád něco kupují, pracují, zařizují a nechtějí s tím přestat.

Řekl sluhovi: „Tak to ne. V tomhle městě je dost lidí, kteří by rádi přišli na hostinu. Jdi do ulic, do čtvrtí, kde bydlí chudí, kde žebrají nejchudší a všechny je pozvi. Přiveď chudé, zmrzačené, slepé a chromé. Ať přijdou hned!“

Sluha šel, zařídil to a pak se vrátil k panu Hostiteli a řekl: „Všechno je tak, jak jsi chtěl. Ale v hodovní síni je ještě pořád místo.“

Pan Hostitel mu na to odpověděl: „Skvěle. Tak jdi ještě za město, tam bydlí ti nejchudší a nejubožejší, přiveď všechny bezdomovce, které tam najdeš.“

I tohle zařídil sluha přesně podle přání pana Hostitele.

Děti, vy jste před chvíli byli jako ti, kteří nechtějí na oslavu přijít, vraceli jste pozvánky. Teď po vás chci, abyste byli jako ti, kteří jsou chudí, možná už dávno neměli nějaké hodně dobré jídlo nebo dokonce neměli dnes ještě vůbec žádné jídlo. Představte si, že jste jako chudé dítě, které nikdy nemá ani čokoládu ani zmrzlinu.

Já budu ten služebník, pozvu vás: „Pan Hostitel vás zve na oslavu. Máte přijít teď hned, aby polívka nevychladla, řízek neoschl a zmrzlina se nerozpustila. Co řeknete?“

*(Předpokládá se okamžitý souhlas, pokud by se to nestalo, zdůrazněte, že ti chudí v příběhu neváhali ani chvíli a hned šli. Vhodné je, aby se děti musely zvednout a cosi jako „hostina“ proběhla na jiném místě, např. je usaďte na zem na polštáře nebo u jiného stolu nebo je můžete nechat stát v kruhu — asociuje to ještě více večeři Páně, nemusíte to však zmiňovat. Tam jim dejte připravené dobrůtky.)*

Jak jsme si to říkali na začátku? Že *království Boží je jako hostina*. Tak pěkně a dobře na ní každému bude, že si to ani neumíme představit. Protože tohle pro nás Bůh chystá. Každý, kdo to ví, žije s radostí. I když je mu někdy těžko. Tomu se říká naděje. Vždycky, když je nám spolu dobře, je to jako kousek království Božího. Třeba na oslavách, nebo v kostele. Ale jednou se sejdeme na největší Boží oslavě. Když budeme chtít. Zazpíváme o tom písničku (*Svítá*: 114 — *Báječnej bál*).

**Přesah**

Koláž — hostina, pomůcky: větší papír, nůžky, lepidlo, prospekty obchodů s potravinami, námět: http://goo.gl/g3g5ZW.

Výroba pozvánek na oslavu nebo rovnou do Božího království, pomůcky: kartičky, pastelky apod.

## Pro starší děti

*Přečtěte s dětmi podobenství, zdůrazněte, že se jedná o obraz pozvání do Božího království.*

*Co je to Boží království?* Je to život v Boží pravdě a lásce, svobodě a pokoji. Je to nový radostný život s Bohem a lidmi, kde člověk je opět člověku bratrem a Bohu vděčným a poslušným dítětem. Hřích, lež a smrt už nediktují člověku, jak má žít, jak se má rozhodovat, ale Ježíš Kristus tu vládne svým svatým Duchem. Tento život přesahuje smrt, protože se v něm otevírá Boží věčnost. (z katechismu Jaroslava Pfanna)

Pozvání do Božího království je pozvání k naději.

***Následující tvrzení použijte v jedné z těchto variant:***

1. *v pracovním listu — použít např. barevné značky, souhlas s tvrzením vyjádřit zelenou, nesouhlas červenou, neutrální nebo nevím žlutou.*
2. *udělejte cosi jako soudní proces, některé děti budou mít za úkol „obhajovat“ hostitele a některé ty, kteří se vymlouvali. Obhajovat znamená argumentovat pro svoji stranu.*

3. *rozhovor s celou skupinou, kde předkládáte otázky.*

*Tvrzení tématicky srovnejte podle zvolené metody, zatím jsou seřazená jen podle využitelnosti. Pro soudní proces roztřiďte argumenty pro jednu a druhou stranu. Vhodné je, aby děti měly po celou dobu biblický text stále před očima při všech metodách.*

**Použitelné pro a, b, c**

Hostitel je opravdu skvělý, že dělá tak velkou oslavu jen tak, pro radost svých přátel.

Prvně pozvaní se omlouvají.

Prvně pozvaní se vymlouvají.

Omluvy jsou správné, jsou podle židovského zákona viz Dt 20,5–7 a Dt 24,5.

V Dt 20,5–7 a Dt 24,5 jsou důvody, proč nejít do války, ale tady jde o oslavu, o něco příjemného, dobrého.

Hostitel měl hned v první pozvánce udat přesnou hodinu, je to jeho chyba.

Tím, že se z toho vyvlékli na poslední chvíli, hostitele urazili.

První dva mohli pole a voly zkontrolovat později.

Třetí mohl přijít i s manželkou.

Ti, kteří odmítli pozvání, nebyli proto nutně špatní, jenom dali najevo, čemu dávají přednost.

Hostitel zval chudé jakoby natruc těm prvně pozvaným.

Že je nutil přijít, to je porušování osobní svobody.

Zvaním chudých k sobě do domu to hostitel trochu přehnal, stačilo, kdyby jim jídlo rozdal.

Navíc to bylo nehygienické, kdoví, jaké měli nemoci a ještě to od sebe navzájem chytili.

Byl to výborný nápad, že pozval jiné lidi.

Ten sluha se ale naběhal. Hostitel ho příliš zatěžoval.

Ten sluha se naběhal, ale dělal to rád. Věděl, že hostitel je dobrý pán a těšil se s ním na velikou oslavu.

**Použitelné pro a, c**

Na hostině s bezdomovci bych rozhodně být nechtěl/a.

Když myslím na sebe a na to, že tohle je pozvání od Boha, myslím, že taky patřím mezi chudé.

Když se modlíme „Přijď království tvé“ — vlastně prosíme o pozvánku na jeho hostinu.

**Použitelné pro c**

Kterou z omluv těch tří prvně pozvaných byste sami použili jako omluvu, která vám připadá nejoprávněnější?

Kvůli jakým jiným důvodům byste tam nešli?

Poslechněte si tento výrok:

„Bůh žárlí a ještě je na to pyšný; je to malicherný, nespravedlivý, nemilosrdný tvor posedlý ovládáním ostatních; pomstychtivý, krvežíznivý…. rozmarný, nenávistný….“ (Z článku *Čtyři jezdci a jedna jezdkyně*, Respekt 2014/12–18. 5., výrok ateisty Richarda Dawkinse)

Nepřipadá vám, že je to stejné, jako když někdo vyčítá hostiteli z podobenství, že měl nahlásit přesnou hodinu, že to udělal natruc, že to je jeho vina?

Souhlasíte s tím, že „přinuť“ tam je proto, že jde o pozvání lidí, kteří by se báli přijmout pozvání, protože se považovali za příliš špatné, a tak bylo potřeba je pozvat velmi důrazně?

Otázka, na kterou je těžká odpověď (možná ji tady na světě nezjistíme): proč Bůh tolik chce mít s lidmi oslavu, proč tolik chce, aby přišli do jeho království?

**Závěr**

Pracovní listy porovnejte a zdůrazněte, že nejde o správné odpovědi, ale co si kdo myslí, a může se stát, že na začátku si mysleli něco a po rozhovoru se to trochu změnilo.

Soudní proces můžete ukončit bez závěru (bez rozsudku) a navažte krátkým rozhovorem — vyberte, co by k tomu ještě patřilo. Není nepodstatná poznámka, že obhajovat někoho ještě neznamená bezvýhradně s ním souhlasit.

Rozhovor veďte podle času a podle zájmu dětí.

Po jakékoli metodě připomeňte znovu citát o království Božím z úvodu.

Království Boží je obsahem naší naděje. (Trochu jako batoh s věcmi, batoh je jako naděje, věci uvnitř jsou to, co naděje slibuje.) Je to něco, co teprve bude, ale ovlivňuje všechno, co už je teď, protože nám chystá něco opravdu dobrého. „Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani

člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují.“ (1Kor 2,9) Takže každá oslava a hostina, kterou můžeme zažít a je naprosto skvělá, ještě není nic proti tomu, co chystá Bůh. Z toho je vidět, že Bůh chce, aby bylo člověku dobře. A to platí pro každý den našeho života. Potíž je v tom, že spousta lidí si myslí, že si to můžou zařídit nějak sami — jako to byli ti tři v podobenství. A tak radši kontrolují pole, než by šli na oslavu, to znamená, že radši pracují do úmoru, než by věřili Bohu. Že radši mají spoustu starostí, než by přistoupili na to, že Bůh má pro ně naději. Že se spoléhají na všechno možné a nechtějí se spoléhat na naději.

O tom je jedna píseň — Sváťa Karásek: Někdo ti ťuká na dveře (Dvakrát měř, jednou věř, kapitola 6 — Ježíš Kristus, str. 16).

#### Přesah

*Dvakrát měř, jednou věř*, oddíl „Bůh“, str. 4 — vyprávění Lene Maxer-Skumanz

*Dvakrát měř, jednou věř*, oddíl 3 „Ježíš“, str. 3 — pracovní list k podobenství

*Ekolístky*, kap.13, str. 85 o království Božím a zvířatech

*Hesla mladých svišťů* — str. 34 o království Božím zde ve světě

## Liturgie

### Písně

Svítá: 14 — *Báječnej bál*; 359 — *V království Božím*; 368 — *Víc než oko spatřit smí*; 374 — *Vítr se ztiší*

Buď tobě sláva: 18 — *Písnička díků*

Dvakrát měř, jednou věř: *Někdo ti ťuká na dveře* (kapitola 6 — Ježíš Kristus, str. 16)

### Biblický text k zapamatování

*Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují.* (1Kor 2,9)

### Modlitba

*Pane, děkujeme za naději. Za hostinu. Za to, co pro nás připravuješ. Prosíme tě, dej, abychom nikdy nezapomněli, že to je opravdu dobré. Amen.*

Odkaz na pracovní list
27 O hostinách a hostině

Cílová skupina

Předškolní

Školní

Katechetické cykly

Církevní rok

Biblický odkaz (kat)

Lukáš 14,16–24

Matouš 20,1–10